

Uluslararası Sosyal
Bilimler Akademisi
Dergisi (USBAD)

International Journal of
Social Sciences
Academy (IJSA)

Yıl 8, Year 8, Sayı 22, Issue 22, Haziran 2026, June 2026

e issn: 2687-2641

Özgünlük kontrolü

Authenticity process

DOI: 10.47994/usbad.1793714

Makale türü: Araştırma
makalesi

Article type: Research
article

Geliş tarihi 30.09.2025

Submitted date

Kabul tarihi 19.04.2026

Accepted date

Elektronik yayın tarihi 20.06.2026

Online publishing date

Atıf Bilgisi / Reference Information

Çiçek, T. (2026). Güzel Sanatlar Fakültesi Akademisyenlerinde Bilimsel Yetersizlik ve “Sanat Güneşi” Algısının Psikolojik Temelleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademisi Dergisi / International Journal of Social Sciences Academy*, 8(22), 524-536.

GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ AKADEMİSYENLERİNDE BİLİMSEL YETERSİZLİK VE “SANAT GÜNEŞİ” ALGISININ PSİKOLOJİK TEMELLERİ

Tuncay ÇİÇEK¹

Öz

Bu makale, Güzel Sanatlar fakültelerinde görev yapan bazı akademisyenlerin bilimsel yöntemlerden uzak olmalarına rağmen kendilerini “sanat güneşi” olarak görmelerinin psikolojik temellerini ele almaktadır. Freud’un narsisizm kuramı, Adler’in telafi mekanizmaları, Dunning-Kruger etkisi, Weber’in otorite tipolojisi ve Bourdieu’nün alan kuramı temel teorik çerçeveyi oluşturmaktadır. Çalışmada, bu kavramlar Türkiye’deki sanat fakültelerinden somut örneklerle tartışılmakta; sonuçta, sanat eğitiminin bilimsel yöntemlerle desteklenmesinin gerekliliği vurgulanmaktadır.

¹ Dr Öğretim Üyesi Tuncay Çiçek Iğdır Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü, Türk İslam Sanatları Anabil Dalı, alpago1976@gmail.com Orcid: 0000-0003-3225-4964

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar, Narsisizm, Dunning-Kruger Etkisi, Akademik Kültür, Otorite, Sanat Eğitimi.

Scientific Inadequacy Among Fine Arts Faculty Academicians and the Psychological Basis of the Perception of the "Sun of Art"

Abstract

This article examines the psychological and sociological foundations of the phenomenon observed in fine arts faculties, where some academics, despite lacking scientific productivity, tend to see themselves as the ultimate authorities or “suns of art.” Drawing on Freud’s theory of narcissism, Adler’s concept of compensation, the Dunning-Kruger effect, Weber’s typology of authority, and Bourdieu’s field theory, the study analyzes this issue through both theoretical perspectives and practical cases from Turkish art faculties. The findings reveal that these attitudes arise from a combination of individual psychological mechanisms and institutional cultural dynamics. The article concludes that art education must be supported not only by creativity and intuition but also by scientific methodology and critical inquiry.

Keywords: Fine Arts, Narcissism, Dunning-Kruger Effect, Academic Culture, Authority, Art Education.

GİRİŞ

Sanat, insanlık tarihinde her zaman ayrıcalıklı bir yere sahip olmuştur. Antik Yunan’dan Ortaçağ’a, Rönesans’tan modern döneme kadar sanatçı, toplumda kimi zaman ilahi ilhamın taşıyıcısı, kimi zaman da deha olarak yüceltilmiştir. Bu tarihsel algı, günümüzde Güzel Sanatlar fakültelerinde görev yapan akademisyenlerin kimlik inşasında önemli bir rol oynamaktadır. Ancak sanat eğitimi yalnızca sezgi ve yaratıcılıkla değil, aynı zamanda bilimsel yöntem ve eleştirel düşünceyle de desteklenmelidir.

Ne var ki, birçok Güzel Sanatlar fakültesinde bazı akademisyenler bilimsel yöntemden uzak kalmakta, araştırma ve yayın üretiminde yetersiz kalmakta, buna rağmen kendilerini “sanatın tek otoritesi” olarak sunmaktadır.

Bu durum yalnızca bireysel bir psikolojik eğilim değil, aynı zamanda akademik kültürün bir sonucudur. Psikoloji literatüründe narsisizm (Freud, 1914), aşağılık duygusu ve telafi (Adler, 1956) ile Dunning-Kruger etkisi (Dunning & Kruger, 1999) gibi kavramlar bu olguyu açıklamada kullanışlıdır.

Sosyolojik olarak ise Weber’in (1993) otorite tipolojisi ve Bourdieu’nün (1993) alan kuramı, akademik kültürün nasıl işlediğini anlamada yol göstericidir. Bu makale, söz konusu kuramsal çerçeveyi kullanarak Güzel Sanatlar fakültelerindeki “bilimden uzak ama sanat güneşi gibi davranma” olgusunu kapsamlı bir şekilde tartışacaktır.

YÖNTEM

Bu makalenin örneklem evreni güzel sanatlar fakültesinde görev yapan akademisyenleri kapsamaktadır. Çalışmada birkaç üniversitede çalışan resim bölümü öğretim elemanlarının tutum ve davranışları, bilimsel veriler ışığında örnek alınmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bulguları, Güzel Sanatlar fakültelerinde gözlemlenen bireysel psikolojik eğilimlerin ve kurumsal-kültürel dinamiklerin birbirini beslediğini ortaya koymaktadır. Bulgular hem anonimleştirilmiş vaka analizleri hem de literatürdeki gözlemler üzerinden ele alınmıştır.

Vaka A: Yetersiz akademik üretime rağmen, karizmatik kişilik özellikleri üzerinden otorite kurulması.

Bu vakada, akademisyenin yayın ve araştırma faaliyetlerinden yoksun olmasına rağmen, öğrenciler üzerinde “usta” figürü yaratarak otorite

kurduğu görülmüştür. Öğrenciler, hocanın sanatsal pratiğini sorgulamadan kabul etmekte, bu da bilimsel yöntemle eğitim arasındaki dengeyi bozmaktadır.

Vaka B: Dunning–Kruger etkisinin tezahürleri.

Bazı akademisyenler, bilimsel metodolojiye hâkim olmamalarına rağmen, bu eksikliği fark etmedikleri gibi, “sanat kitaplara sığmaz” türünden savunularla meşrulaştırmaktadır. Bu durum, öğrencilerde bilimsel üretime karşı mesafeli bir yaklaşım geliştirmekte ve eleştirel düşüncüyü zayıflatmaktadır.

Vaka C: Sanatın mistifikasyonu.

Sanatın yalnızca sezgi ve ilhamla anlaşılabilceği yönündeki yaklaşım, sanat eğitiminde bilimsel analiz ve yöntemleri ikinci plana itmektedir. Bu, romantik ama eleştirel olmayan bir sanat algısı yaratmakta, akademik liyakati zayıflatmaktadır.

Olumlu örnekler de gözlemlenmiştir.

Bazı akademisyenler, etik değerlere ve liyakate bağlı kalarak, kendilerinden daha üretken adayların başarısını desteklemiştir. Bu tutum, sistemin etik temeller üzerine kurulmasının mümkün olduğunu göstermektedir.

Bulgular, bireysel psikolojik mekanizmaların (narsisizm, telafi mekanizmaları, Dunning–Kruger etkisi) kurumsal dinamiklerle birleşerek sanat fakültelerinde özgün bir kültür oluşturduğunu göstermektedir. Bu kültür, karizmatik otoriteye dayalıdır ve bilimsel liyakati gölgelemektedir.

Weber’in karizmatik otorite kavramı, bu bağlamda oldukça açıklayıcıdır. Öğrenciler, çoğu zaman hocanın otoritesini sorgulamadan kabul etmekte, bu da eleştirel düşüncüyü bastırmaktadır. Bourdieu’nün alan kuramı ise sembolik sermayenin (karizma, tanınırlık, sanatsal ün) bilimsel sermayeden daha değerli hale gelmesini açıklamaktadır.

Grup dinamikleri de bu tabloyu pekiştirmektedir. Fakülte ortamında eleştiri kültürünün zayıf olması, akademisyenlerin birbirlerini eleştirmekten kaçınmaları ve öğrencilerin hocayı sorgulamayı saygısızlık olarak görmeleri, yapının sürekliliğini sağlamaktadır. Böylece bireysel narsisizm kurumsal düzeyde desteklenmektedir.

Bu makalede, Güzel Sanatlar fakültelerinde görev yapan bazı akademisyenlerin bilimden uzak olmalarına rağmen kendilerini “sanat güneşi” olarak görmelerinin psikolojik ve sosyolojik temelleri ele alınmıştır. Narsisizm, Dunning-Kruger etkisi, sanatın mistifikasyonu, akademik yetersizliğin maskelenmesi, statü ve otorite ihtiyacı ile grup dinamikleri bu davranışın temel mekanizmalarıdır.

Sonuç olarak, sanat eğitiminin yalnızca ilham ve sezgiye değil, aynı zamanda bilimsel yöntemlere de dayanması gerektiği açıktır. Eleştirel düşüncenin geliştirilmesi, yayın ve araştırma teşviklerinin artırılması ve kapalı kültürel yapıların kırılması, bu sorunların çözümünde etkili olacaktır. Etik ve liyakat esaslı bir akademik işleyiş, sanat eğitiminin geleceği için vazgeçilmezdir.

1. Narsisizm ve Sanatçı Kimliği

Narsisizm, bireyin kendisine aşırı değer atfetmesi, sürekli onay ve beğeni arayışı içinde olması olarak tanımlanır. Freud’a göre (1914), narsisizm her bireyde belirli ölçüde vardır; ancak bazı kişilerde patolojik düzeye ulaşır ve kişinin gerçeklik algısını bozar.

Sanat alanında narsisizm, tarihsel olarak sanatçının toplumda özel bir konuma sahip olması nedeniyle daha görünür hale gelir. Sanatçı kimliği, özellikle romantik dönemden itibaren, deha ve üstün yaratıcılıkla özdeşleştirilmiştir.

Bu kültürel imge, Güzel Sanatlar fakültelerinde görev yapan akademisyenlerde narsisistik eğilimleri besleyebilir. Bazı akademisyenler bilimsel yayın yapmasalar bile, “sanat sezgisi”ni tek otorite olarak sunarak kendilerini yüceltirler.

Örneğin, öğrencilere “Sanat kitaplarda değil, bende” diyen bir hoca, aslında bilimsel yetersizliğini narsistik bir söylemle maskeleymektedir.

Narsisizmin bir diğer boyutu da eleştiriye kapalı olmaktır. Narsistik eğilimleri güçlü olan akademisyenler, kendi sanatsal pratiklerinin mutlak doğru olduğuna inanır ve farklı yaklaşımları küçümser. Bu durum hem akademik çoğulculuğu hem de öğrencilerin özgür düşünce ortamını olumsuz etkiler.

Dolayısıyla narsisizm, yalnızca bireysel bir psikolojik özellik değil, aynı zamanda sanat eğitimi ortamlarında beslenen bir kültürel eğilimdir (Kohut, 1977). Güzel Sanatlar fakültelerinde narsistik kimlik inşası, sanatçı kimliğiyle akademisyen kimliğinin iç içe geçmesinin bir sonucudur.

2. Dunning-Kruger Etkisi (Yetersizliğin Farkına Varılmaması)

Dunning ve Kruger’in (1999) geliştirdiği model, düşük bilgi ve beceriye sahip bireylerin kendi yetersizliklerini fark edemediklerini, hatta kendilerini olduğundan daha yetkin gördüklerini ortaya koymaktadır. Bu bilişsel yanılğı, özellikle akademik ortamlarda önemli sonuçlar doğurmaktadır. Güzel Sanatlar fakültelerinde bilimsel metodolojiye hâkim olmayan bazı akademisyenler, aslında eksikliklerinin farkında olmadıkları için kendilerini alanın otoritesi olarak görebilmektedir.

Örneğin, akademik makale yazma konusunda deneyimsiz bir öğretim üyesi, “Sanat zaten kitaba sığmaz, biz yazıyla uğraşmayız” şeklinde bir savunma yapabilir. Burada kişi, kendi bilgisizliğini fark etmediği gibi, onu bir erdemmiş gibi sunmaktadır. Bu durum Dunning-Kruger etkisinin tipik bir örneğidir.

Araştırmalar, akademik yetersizliğe sahip kişilerin genellikle eleştirilere kapalı olduklarını ve kendilerini sorgulamadıklarını göstermektedir (Kruger & Dunning, 1999). Bu bağlamda, Güzel Sanatlar fakültelerinde bazı hocaların bilimsel yayın yapmamasına rağmen öğrencilerine “bizim

yöntemimiz farklı” gibi açıklamalar sunması, aslında farkında olunmayan bir yetersizliğin işaretidir.

Sonuç olarak, Dunning-Kruger etkisi sanat fakültelerinde yalnızca bireysel bir sorun değil, kurumsal bir kültürün parçası haline gelmektedir. Çünkü öğrenciler de bu yaklaşımı örnek almakta ve bilimsel araştırmaya mesafeli bir tutum geliştirmektedir.

3. Sanatın Mistifiye Edilmesi

Sanat, tarih boyunca sıradan bilgi ve deneyimin ötesinde, ilahi ilhamla ilişkilendirilmiştir. Antik Yunan’da sanatçılar tanrıların sesi olarak görülmüş, Ortaçağ’da sanat Tanrı’ya hizmet eden kutsal bir alan olarak tanımlanmış, Rönesans’ta ise sanatçı “dahi” kimliğiyle yüceltilmiştir (Hauser, 1998). Bu tarihsel arka plan, sanatın bilimsel ölçütlerin dışında, mistik ve kutsal bir konumda algılanmasına yol açmıştır.

Günümüzde de Güzel Sanatlar fakültelerinde bu mistifikasyonun etkileri gözlenmektedir. Bazı akademisyenler, “Sanat analiz edilemez, sadece hissedilir” gibi ifadelerle bilimsel yöntemi dışlamakta ve sezgiyi mutlaklaştırmaktadır. Bu yaklaşım, öğrencilerde romantik ama eleştirel olmayan bir sanat algısı yaratır. Oysa sanat eğitimi, hem yaratıcılığı hem de bilimsel araştırmayı birlikte desteklemelidir.

Mistifikasyon, aynı zamanda akademisyenlerin otoritesini güçlendiren bir araç haline gelebilir. Örneğin bir öğretim üyesi, kendi sezgisini ve kişisel deneyimini tek doğru olarak sunarak öğrenciler üzerinde mutlak bir otorite kurabilir. Bu durum, sanatın doğasına dair yanıltıcı bir imge oluşturur.

Sonuç olarak, sanatın mistifiye edilmesi, Güzel Sanatlar fakültelerinde bilimsel mesafe ve eleştirel düşüncenin geri planda kalmasına neden olmaktadır. Sanatın değerini küçümsemeden, onu bilimsel yöntemlerle desteklemek bu sorunu aşmanın temel yoludur.

4. Akademik Yetersizliğin Maskelenme İhtiyacı

Psikanalitik kuramlara göre bireyler, kendi yetersizliklerini doğrudan kabul etmek yerine çeşitli savunma mekanizmalarıyla maskelerler. Adler (1956), bu durumu “aşağılık duygusu ve telafi” kavramlarıyla açıklamaktadır. İnsan, eksikliklerini fark ettiğinde bunu başka alanlarda üstünlük kurarak kapatma eğilimindedir. Güzel Sanatlar fakültelerinde bilimsel üretimde yetersiz olan akademisyenler, bunu sanatsal karizma veya otorite üzerinden telafi etmeye çalışırlar.

Örneğin, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Resim Bölümü öğretim üyesi Fethiye Gonca İlbeyi Demir, hakemli makalesi olmamasına rağmen doçentlik başvurusunda bulunan ve kendisinden bilimsel ağırlıklı olarak akademik yayını olan bir adaya olumsuz rapor vermiştir. Bu, bilimsel eksikliğin gizlenmesi için başkasının başarısının reddedilmesi örneğidir.

<https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/viewAuthorArticle.jsp> erişim tarihi YÖK.2026

Benzer şekilde, Sakarya Üniversitesi Resim Bölümü öğretim üyesi Şive Neşe Baydar, kendisinden daha fazla yayını olan aynı adayın dosyasına olumsuz rapor vermiştir.

<https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/viewAuthorArticle.jsp> erişim tarihi YÖK.2026

Marmara Üniversitesi’nden Çağrı Saray da kendisinden daha yetkin olan aynı adayın dosyasını reddetmiştir. Bu örnekler, akademik yetersizliğin başkalarının ilerlemesini engelleme yoluyla maskelenmesinin canlı örnekleridir.

<https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/viewAuthorArticle.jsp> erişim tarihi YÖK.2026

Buna karşılık, Mimar Sinan Üniversitesi’nde uzun yıllar Resim Bölüm Başkanlığı ve Rektörlük yapmış Prof. Dr. Aydın Ayan, aynı adaya olumlu rapor vermiş ve adayın başarısını tebrik etmiştir. Bu tutum, etik değerlere ve liyakate bağlı kalmanın da mümkün olduğunu göstermektedir.

Dolayısıyla, yetersizliği maskelenmiş olumsuz örnekler kadar, etik tutumun sergilendiği olumlu örnekler de mevcuttur.

Bu tablo, aslında iki eğilimi ortaya koymaktadır: Yetersizliklerini başkalarının başarısını engelleyerek gizleyenler ve etik tutumla liyakati destekleyenler. İlki akademik ilerlemeyi tıkar, ikincisi ise sağlıklı akademik işleyişin yolunu açar.

5. Statü ve Otorite İhtiyacı

Max Weber'in (1993) otorite tipolojisi, otoritenin üç biçimini tanımlar: geleneksel, karizmatik ve yasal-ussal. Güzel Sanatlar fakültelerinde genellikle "karizmatik otorite" baskındır. Bilimsel yöntemlerden uzak hocalar, öğrenciler üzerinde otoriteyi kişisel karizma ve sanatçı "usta" imajı üzerinden kurar. Bu otorite biçimi, bilimsel üretim yerine sembolik güce dayanır.

Türkiye'deki birçok Güzel Sanatlar fakültesinde görülen "usta-çırak" ilişkisi bu bağlamda açıklanabilir. Öğrenciler, hocanın kişisel deneyimlerini ve otoritesini sorgulamadan kabul eder. Böylece bilimsel yöntem geri planda kalır, hoca merkezli eğitim ön plana çıkar. Bu durum, öğrencilerin eleştirel düşünce geliştirmesini de engeller.

Statü ihtiyacı, akademisyenlerin kendilerini "sanat güneşi" gibi konumlandırmalarında önemli rol oynar. Bilimsel üretimle otorite kazanamayan kişiler, sanatsal otoriteyi mutlaklaştırarak akademik saygınlık elde etmeye çalışırlar. Bu da, fakülte içindeki hiyerarşinin bilimsel liyakatten çok sembolik otoriteye dayanmasına yol açar.

6. Grup Dinamikleri ve Kültürel Kabuller

Bourdieu'nün (1993) alan kuramı, kültürel üretim alanlarında güç ilişkilerini açıklamada önemlidir. Ona göre sembolik sermaye (itibar, tanınırlık, karizma), bilgi sermayesinden daha etkili olabilir. Güzel Sanatlar fakültelerinde karizmatik hoca figürü, bilimsel birikimden daha

çok değer görebilir. Bu durum, akademik yetersizliklerin görmezden gelinmesine yol açar.

Ayrıca grup dinamikleri de bu süreci pekiştirir. Fakülte ortamında eleştiri kültürü zayıftır. Akademisyenler birbirlerini eleştirmekten kaçınır, öğrenciler ise hocayı sorgulamayı saygısızlık olarak görür. Böylece otorite kültürü sürdürülür, bilimsel eleştiri geri planda kalır.

Sonuçta, bireysel narsisizm kurumsal düzeyde desteklenir. Akademik yetersizlik bir sorun olarak değil, “sanatın doğal hali” olarak içselleştirilir. Bu durum, sanat eğitiminin niteliğini düşüren yapısal bir soruna dönüşür.

SONUÇ

Bu makalede, Güzel Sanatlar fakültelerinde görev yapan bazı akademisyenlerin bilimden uzak olmalarına rağmen kendilerini “sanat güneşi” olarak görmelerinin psikolojik ve sosyolojik temelleri ele alınmıştır. Narsisizm, Dunning-Kruger etkisi, sanatın mistifikasyonu, akademik yetersizliğin maskelenmesi, statü ve otorite ihtiyacı ile grup dinamikleri bu davranışın temel mekanizmalarıdır.

Sanat eğitiminin yalnızca ilham ve sezgiye değil, aynı zamanda bilimsel yöntemlere de dayanması gerektiği açıktır. Eleştirel düşüncenin geliştirilmesi, yayın ve araştırma teşviklerinin artırılması ve kapalı kültürel yapıların kırılması, bu sorunların çözümünde etkili olacaktır. Etik ve liyakat esaslı bir akademik işleyiş, sanat eğitiminin geleceği için vazgeçilmezdir.

Bu çalışma, güzel sanatlar fakültelerinde bazı akademisyenlerin bilimsel üretimden uzak olmalarına rağmen kendilerini ‘sanat güneşi’ gibi konumlandırmalarının psikolojik ve sosyolojik temellerini incelemiştir. Bulgular, narsisizm, Dunning-Kruger etkisi, sanatın mistifikasyonu, akademik yetersizliğin maskelenmesi, statü ve otorite ihtiyacı ile grup dinamiklerinin bu davranış biçimini şekillendirdiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, sanat eğitiminin yalnızca sezgi ve yaratıcılıkla değil, aynı zamanda bilimsel yöntem ve eleştirel düşünceyle desteklenmesi gerektiği açıktır. Bu amaçla aşağıdaki öneriler sunulmaktadır:

- Akademik liyakati temel alan şeffaf değerlendirme sistemleri geliştirilmelidir.
- Etik beyan ve yayın zorunluluğu artırılmalı, bilimsel üretim teşvik edilmelidir.
- Öğrencilerin eleştirel düşünceyi geliştirmeleri için demokratik ve özgür bir eğitim ortamı oluşturulmalıdır.
- Sanatın mistifikasyonunu azaltacak, bilimsel analiz ve yöntemleri destekleyecek ders içerikleri müfredata eklenmelidir.
- Akademik kurumlarda etik değerlere bağlılığı güçlendirecek politika belgeleri hazırlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adler, A. (1956). *İnsanı Tanıma Sanatı*. İstanbul: Say Yayınları.
- Bourdieu, P. (1993). *The Field of Cultural Production*. Cambridge: Polity Press.
- Dunning, D., & Kruger, J. (1999). Unskilled and unaware of it: How difficulties in recognizing one's own incompetence lead to inflated self-assessments. *Journal of Personality and Social Psychology*, 77(6), 1121–1134.
- Freud, S. (1914). On narcissism: An introduction. *International Journal of Psycho-Analysis*.
- Hauser, A. (1998). *Sanatın Sosyal Tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/viewAuthorArticle.jsp>
erişim tarihi 10.03.2026
- <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/viewAuthorArticle.jsp>
erişim tarihi YÖK 10.03.2026
- <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/viewAuthorArticle.jsp>
erişim tarihi YÖK 10.03.2026

- Kohut, H. (1977). *The Restoration of the Self*. Chicago: University of Chicago Press.
- Weber, M. (1993). *Ekonomi ve Toplum*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: Sage.
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*. Cambridge: Harvard University Press.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Bu akademik makale, güzel sanatlar fakülteleri bağlamında gözlemlenen dikkat çekici bir olgunun karmaşık psikolojik ve sosyolojik temellerini ayrıntılı biçimde incelemektedir. Çalışma, özellikle bazı akademisyenlerin, kayda değer bir bilimsel üretkenlikten yoksun olmalarına rağmen kendilerini sanatın tartışmasız otoriteleri ya da mecâzi anlamda “sanat güneşi” olarak algılama eğilimlerine odaklanmaktadır. Bu incelemeyi temellendirmek amacıyla araştırma; Freud’un narsisizm kuramı, Adler’in telafi (kompansasyon) kavramı, bilişsel yanlılıkları açıklayan Dunning-Kruger etkisi, Weber’in otorite tipolojisi ve Bourdieu’nün alan kuramı gibi çeşitli kuramsal çerçevelerden yararlanmaktadır. Böylece sorun, hem kuramsal yaklaşımlar hem de Türkiye’deki farklı sanat fakültelerinden türetilmiş pratik vaka incelemeleri aracılığıyla kapsamlı biçimde analiz edilmektedir. Araştırmadan elde edilen ampirik bulgular, söz konusu tutum ve öz-algıların, bireysel psikolojik mekanizmalar ile bu akademik ortamları karakterize eden kurumsal kültürel dinamikler arasındaki karmaşık etkileşimin bir sonucu olarak ortaya çıktığını göstermektedir. Bu bulgular ışığında makale, sanat eğitimi alanının yalnızca yaratıcılık ve sezgi gibi hayati unsurları değil, aynı zamanda bilimsel yöntem ve titiz eleştirel sorgulama gibi vazgeçilmez bileşenleri de kapsayan güçlü bir destek sistemine ihtiyaç duyduğu sonucuna ulaşmaktadır. Bu yaklaşımın, daha bütüncül ve kapsamlı bir eğitim çerçevesi oluşturacağı savunulmaktadır.

EXTENDED ABSTRACT

This scholarly article meticulously investigates the intricate psychological and sociological underpinnings of a notable phenomenon that has been observed within the realms of fine arts faculties, specifically focusing on the proclivity of

certain academics to perceive themselves as the preeminent authorities or metaphorical "suns of art," despite their evident lack of substantial scientific productivity. In order to substantiate this inquiry, the study draws upon a diverse array of theoretical frameworks, including Freud's seminal theory of narcissism, Adler's insightful concept of compensation, the Dunning-Kruger effect which elucidates cognitive biases, Weber's comprehensive typology of authority, and Bourdieu's nuanced field theory, thereby facilitating a thorough analysis of the issue through the dual lenses of theoretical perspectives and practical case studies derived from various Turkish art faculties. The empirical findings derived from this research reveal that the aforementioned attitudes and self-perceptions emerge as a result of a complex interplay between individual psychological mechanisms and the overarching institutional cultural dynamics that characterize these academic environments. In light of these revelations, the article ultimately posits the conclusion that the realm of art education necessitates a robust support system that encompasses not only the vital components of creativity and intuition but also the indispensable elements of scientific methodology and rigorous critical inquiry, thereby fostering a more holistic and comprehensive educational framework.

Etik Komite Onayı: Bu araştırma için etik kurul izni gerekmemektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanması tek yazar tarafından yürütülmüştür.

Çıkar Çatışması: Yazar(lar); bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansal Destek: Yazar(lar); bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Yapay Zekâ Kullanımı Bildirimi: Yazar (lar); bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanması için herhangi bir yapay zekâ aracından faydalanmamıştır.

Sözcük Sayısı: 2604